

NGUYÊN TẮC CÔNG DÂN ĐƯỢC LÀM TẤT CẢ NHỮNG GÌ PHÁP LUẬT KHÔNG CẤM TRONG XÂY DỰNG VÀ HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT Ở VIỆT NAM

HOÀNG THỊ LAN PHƯƠNG *

Tóm tắt: Để công dân thực sự được tự do, dân chủ thì pháp luật của nhà nước phải thể hiện rõ nét nguyên tắc công dân được làm tất cả những gì pháp luật không cấm. Điều này đặt ra việc phải xoá bỏ tư duy “không quản được thì cấm” trong xây dựng và hoàn thiện pháp luật, khơi thông các điểm nghẽn pháp lý cản trở việc phát huy dân chủ, thực hiện các quyền của người dân, qua đó giúp công dân, xã hội phát huy tối đa năng lực của mình. Bài viết phân tích cơ sở lý luận của nguyên tắc công dân được làm tất cả những gì pháp luật không cấm, sự cần thiết phải ghi nhận nguyên tắc này trong Hiến pháp, pháp luật của nhà nước. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất một số giải pháp giúp thực hiện tốt nguyên tắc này trong quá trình xây dựng và hoàn thiện pháp luật ở Việt Nam hiện nay.

Từ khoá: Pháp luật không cấm; xây dựng pháp luật; hoàn thiện pháp luật; công dân

Nhận bài: 10/3/2025

Hoàn thành biên tập: 29/8/2025

Duyệt đăng: 29/8/2025

THE LEGAL MAXIM EVERYTHING WHICH IS NOT FORBIDDEN IS ALLOWED FOR CITIZENS IN ESTABLISHING AND IMPROVING THE LAW IN VIETNAM

Abstract: To ensure true freedom and democracy for citizens, the law of a nation must clearly reflect the legal maxim: everything which is not forbidden is allowed for citizens. This calls for the elimination of the mindset "if we can't manage it, we ban it" in developing and improving the law, and the removal of legal bottlenecks that hinder citizens' exercise of democracy and rights, enabling them to maximise their potential. This article proposes several solutions to effectively implement this legal maxim in establishing and improving the law in Vietnam today.

Keywords: Permitted by law; law construction; legal improvement; citizen

Received: 10 March 2025; Editing completed: 29 August 2025; Accepted for publication: 29 August 2025

1. Đặt vấn đề

Khoản 2 Điều 2 Hiến pháp nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam năm 2013 khẳng định: “*Nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam do nhân dân làm chủ; tất cả quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân*”. Nguyên tắc này không chỉ xác lập vai trò tối thượng của nhân dân trong việc định đoạt quyền lực nhà nước mà còn đặt nền móng

cho việc xây dựng hệ thống pháp luật bảo đảm quyền làm chủ của nhân dân. Tiếp nối tinh thần đó, Điều 3 Hiến pháp nhấn mạnh trách nhiệm của Nhà nước trong việc “*bảo đảm và phát huy quyền làm chủ của nhân dân; công nhận, tôn trọng, bảo vệ và bảo đảm quyền con người, quyền công dân; thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, mọi người có cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc, có điều kiện phát triển toàn diện*”.

* Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội

E-mail: lanphuonghoang@hlu.edu.vn